

УРБАНИСТИЧКА СТУДИЈА МОГУЋНОСТИ ОДРЖАВАЊА ОЛИМПИЈСКИХ ИГАРА У НОВОМ САДУ

URBAN STUDY OF POSSIBILITIES FOR ORGANIZATION OF THE OLYMPIC GAMES IN NOVI SAD

Михаела Шарић, Факултет техничких наука, Нови Сад

АРХИТЕКТУРА

Кратак садржај – Урбанистичка стратегија је заснована на упоређивању потребних изведених капацитета спортских објеката за Олимпијске игре са капацитетима спортских објеката и површина, намењених спорту у Новом Саду. Циљ је формирања квалитетних урбаних целина усклађених са могућим одржавањем игара у граду у будућности.

Кључне речи: Стратегија, Урбанизам, Спорт, Олимпијске игре

Abstract – The urban strategy is based on a comparison of the necessary derivative capacities of sports facilities for the Olympic Games with the capacities of sports facilities and surfaces intended for sports in Novi Sad. The goal is to create quality urban ambients coordinate with the potential for holding games in the city in the future

Keywords: Strategy, Urban, sport, Olympic games

1. УВОД

Рекреативно и професионално бављење спортом има снажну и конструктивну улогу у сваком друштву са аспекта јачања физичког, интелектуалног и моралног здравља. Увидевши значај спорта, људи од давнина урбане структуре употпуњују спортским објектима. Као што спорт има снажан утицај на развој друштва, тако има и на урбана ткива. Улоге реперних тачака често припадају баш овим објектима, који тиме чине саставни део градских силуета. Утичу на главне правце кретања и на развој града који се формира управо око оваквих структура.

Поред спортских догађаја, спортски објекти су често и места одржавања других манифестација, чиме добро утичу и на градску економију.

Већ вековима уназад највећа спортска манифестација, јесу Олимпијске игре које данас укључују скоро све спортове и изазивају снажно интересовање великог броја учесника и гледалаца. Одржавањем Олимпијских игара у Новом Саду би се поред могућности града да постане домаћин оваквог спектакуларног догађаја, после догађаја унапредило спорт у граду и омогућио квалитетнији живот становницима.

НАПОМЕНА:

Овај рад проистекао је из мастер рада чији ментор је била др Милица Врачарић, ванр. проф.

2. ОЛИМПИЈСКЕ ИГРЕ

Олимпијске игре су највећи спортски и медијски догађај на свету. Од првих модерних Олимпијских игра 1896. године, где је било заступљена само пет спорова, манифестација се развила у значајној размери. На предстојећим Олимпијским играма у Пекингу се очекује 11.544 такмичара и, на основу претходних статистика, да догађај пропрати 4 милијарде гледалаца [1].

2.1. Историјат настанка Олимпијских игара

Најприхватљивија временска одредница која се може узети за почетак Античких олимпијских игара је 776. година п.н.е. Податак је изведен на основу натписа, пронађених у Олимпији, који садрже имена победника из 776 године п. н. е. Игре су на почетку биле углавном догађај локалног значаја. До XV античких олимпијских игара одржавало се такмичење у само једној дисциплини. Касније су античке игре имале разне спортове. Највећу популарност имале су током 6. и 5. века п.н.е., али је значај нагло опао током римске владавине над Грчком.

Античке олимпијске игре су званично завршене 393. године н.е. Употребе израза „Олимпијски“ за опис спортских догађаја, у модерном добу, документоване су од 17. века. Први такав догађај биле су Котсволдске игре, у Енглеској, које су обухватале неколико спортова. Национални олимпијски фестивал „Олимпијад де ла Република“, одржан у Француској од 1796. до 1798. године, такође је покушај оживљавања Античких олимпијских игара. Тада је и уведен метрички систем у спорт.

Трећи покушај оживљавања Олимпијских игара се догодио у Шропширу у Енглеској 1850. године где је покренут Олимпијски Час. Име манифестације је промењено 1859. у "Венлошке" Олимпијске игре, које се одржавају и данас. Грчки интерес за оживљавање Олимпијских игара почео је 1821. године. Краљевски декрет Грчке је 1890. године најавио да ће Олимпијске игре бити враћене од 1988. године, и да ће се одржавати на сваке четири године. Следеће игре планиране су 1892. године, али нису одржане због недостатка финансијских средстава.

Прве Олимпијске игре одржане су под покровитељством Међународног олимпијског комитета, у Атини, 1896. године [2]. На играма је учествовало 14 држава и 241 такмичар, који су се надметали у 9 спортова и 43 дисциплине.

2.2. Олимпијски спортови

На Олимпијским играма 1896. године било је заступљено само пет спортова: атлетика, бициклизам, гимнастика, мачевање и пливање [3]. Број спортова је временом полако растао. Протеклих година МОК је, нарочито због млађих гледалаца, уводио и неке нове атрактивне спортове. Данас се у Летње олимпијске спортове убрајају 33 спорта. На Олимпијским играма одржаним у Лондону 2016. године било је укључено 26 спортова, у Рио де Жанеиру 2016. године 28, док је на Олимпијским играма у Пекингу 2020. год предвиђено чак 33 спорта.

3. СТУДИЈА СЛУЧАЈА

На основу студије случаја спортских комплекса у Лондону 2012. године, прво се приступило анализи капацитета стадиона и арена као и капацитета дуж локација у случајевима у којима врста спорта (једрење, марафон, друмски бициклизам и слично) диктира такав концепт публике (уз пут, стазу, обалу). Како не би само те цифре биле меродавне, приступило се и упоредној анализи планираних капацитета у Пекингу 2020. У Лондону су се одржала такмичења у 28 врста спорта, док се на листи спортова планираних у Пекингу 2020. године налази 33 врсте спорта. Потребни капацитети за тих пет спортова су усвојени у односу на анализу капацитета у Пекингу.

3.1. Закључак студије случаја

Спортски објекти намењени Олимпијским играма захтевају велике капацитете па је неопходно сагледати који постојећи објекти могу да се прилагоде потребама игара, да ли се те промене задржавају и после манифестације или се објектима враћа првобитна намена. Приликом новопроектованих капацитета поставља се питање да ли је потребно задржати капацитете или пројектовати тако да се капацитет може смањити а да се не наруши архитектура. У Лондону неколико арена су пројектоване као монтажни објекти, којима је одмах после игара одређено уклањање. Приликом организације спортских комплекса, неопходно је планирати и пратеће садржаје у зависности од врсте спорта као и помоћне терене за тренинг. Олимпијско село је неизоставни део комплекса. У њему је неопходно задовољити смештајне капацитете спортиста. Како су Олимпијске игре медијски веома праћене, центри за медије и прес центри су такође структуре које изискују велики капацитет. На Играма 2012. је било присутно 21.000 новинара. У зависности од спорта, могуће је места одржавања такмичења организовати и у неким другим градовима који имају задовољавајуће капацитете за одређене спортове.

4. ПРОЈЕКАТ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ОЛИМПИЈСКИХ ИГАРА У НОВОМ САДУ

Нови Сад има веома повољан географски положај што обезбеђује значајне компаративне предности. Веома добро је повезан са осталим окрузима. Место је повезивања мреже магистралних копнених саобраћајница на правцима ка Североисточној и Источној Европи као и Средњој и Северној Европи.

4.1. Концепт

На основу податка да површина намењена за активно бављење спортом у Новом Саду износи 2,84 m² по становнику, долази се до закључка да је потреба за повећањем површина за спорт оправдана. Одржавање Олимпијских Игара у Новом Саду би поред могућности града да постане домаћин манифестације, утицао на популаризацију спорта међу становницима након игара. Постигла би се усклађеност потреба града са потребама Олимпијских игара. Увођењем нових атрактивних амбијената и стварањем нових места социјализације, град би се развио у неком новом смеру. Како у граду постоје места намењена спорту и рекреацији, али због недостатка средстава нису реализовани у потпуности, приступило би се и концепту адаптивне урбане обнове. Лоцирањем места потенцијалних развојних спортских структура изабране су следеће површине:

Локација бр. 1 – Каменичка ада, површине 90 ха
Локација бр. 2 – СЦ "Кабел", површине 2.22 ха
Локација бр. 3 – Лимански парк, површине 12.9 ха
Локација бр. 4 - Стадион "Карађорђе", капацитета седећих места 15.000
Локација бр. 5 - СПЦ "Војводина", површине 17,82 ха
Локација бр. 6 - СЦ "Сајмиште", површине 5.66 ха
Локација бр. 7 - "Новосадски сајам", површине 3.00 ха
Локација бр. 8 - СЦ "Меридијан", површине 15.28 ха
Локација бр. 9 - СЦ "Младост", површине 4.57 ха
Локација бр. 10 - СЦ "Југовићево", површине 65.41 ха
Локација бр. 11 - СЦ "Раднички", површине 5.07 ха
Локација бр. 12 - Парцеле некадашње хладњаче на Салајци, површине 6.76 ха
Локација бр.13 - Парцеле некадашњег "Агрохем" - а, површине 4.90 ха
Локација бр. 14 - СЦ "Стрелиште", површине 18.10 ха
Локације за планирано новопроектовано Олимпијско село су Лиман 4, површине 11.50 ха и Рибарац, површине 20 ха.

4.2. Локације

Тачна позиција планираних спортских објеката и комплекси у Новом Саду кроз које се планирају интервенција у граду су приказана на мапи бројевима и уз њих су означени спортови у којима ће се одржавати такмичења.

Слика 1. Мапа са приказом локација и спортских такмичења

5. ПРИКАЗ КОНКРЕТНИХ ИНТЕРВЕНЦИЈА

У пројекту се приступило интервенцијама на локацији број 1 - Каменичкој ади, локацији број 12 – парцелама некадашње хладњаче на Салајци и локацији број 14 – СЦ "Стрелиште". На Каменичкој ади се планира Олимпијски парк са стадионима за кошарку капацитета 20.000, рукомет капацитета 12.000, одбојку капацитета 15.000, одбојку на песку капацитета 15.000, бејзбој/софтбол капацитета 15.000 и олимпијски стадион капацитета 68.000 седећих места. Поред наведеног планира се центар водених спортова капацитета 15.000 као и стазе за кајак, кану и веслање капацитета 15.000 седећих места и још 10.000 уз обалу.

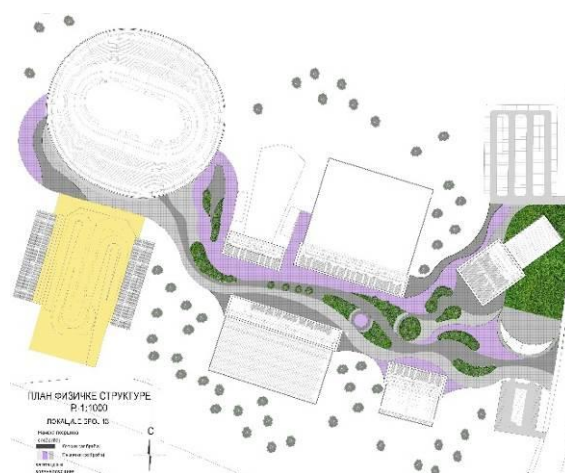
Слика 2. План уређења локације број 1

На парцелама некадашње хладњаче на Салајци би се напуштени објекти хладњаче уклонили и формирале квалитетне урбане структуре са центром за борилачке спортове као што су џудо, карате, рвање, бокс, мачевање, теквандо, са три борилишта капацитета од 10.000 и једно борилиште капацитета 6.000 седећих места. На овом месту би се одржало и такмичење у дизању тегова.

Слика 3. План уређења локације број 12

Локација број 14 има у својој околини довољно простора за пројектовање објеката за стрелаштво капацитета 5.500 места. Поред тога планира се велодром капацитета 6.000 и терен за ВМХ трке капацитета 6.000 седећих места.

Слика 4. План уређења локације број 14

6. ЗАКЉУЧАК

Нови Сад не поседује објекте и површине намењене спорту са капацитетима потребним за одржавање Олимпијских игара, али зато поседује потенцијал да то постане. Иако нема изграђене спортске комплексе, има предвиђене површине за бављење спортом које због недостатака средстава нису изграђене, односно планови нису реализовани.

Поред тога град има и неке слободне површине задовољавајућих димензија за ову сврху.

Усклађивањима постојећих спортских комплекса и пројектовањем нових могуће је организовати Олимпијске игре у Новом Саду.

7. ЛИТЕРАТУРА

- [1] <https://www.olympic.org/beijing-> (приступљено у новембру 2019.)
- [2] [2008https://sr.wikipedia.org/wiki/Олимпијске_игре](https://sr.wikipedia.org/wiki/Олимпијске_игре) (приступљено у новембру 2019.)
- [3] <https://www.britannica.com/sports/Olympic-Games> (приступљено у новембру 2019.)

Кратка биографија:

Михаела Шарић рођена је у Руми 1993. год. Основне академске студије завршила је 2018. године на Факултету техничких наука. Мастер рад на мастер студијама усмерења Архитектонско и урбанистичко пројектовање на Факултету техничких наука одбранила је 2019. год.

контакт: mihaelasaric@hotmail.com